

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2136

Vragen van de leden **Jansen** (SP), **Blanksma-van den Heuvel, Spies** (beiden CDA) en **Ortega-Martijn** (ChristenUnie) aan de minister van Economische Zaken over *het level playing field bij de energie intensieve industrie* (ingezonden 5 maart 2010).

Antwoord van minister **Van der Hoeven** (Economische Zaken) (ontvangen 6 april 2010).

Vraag 1

Wat is de opzet van het Franse «Tarif réglementé transitoire d'ajustement du marché de l'électricité»? Onder welke condities kunnen bedrijven gebruik maken van dit tarief? Is het waar dat het «Tarif réglementé transitoire d'ajustement du marché de l'électricité», dat aanvankelijk zou aflopen per juni 2010, mogelijk langer beschikbaar zal blijven voor energie-intensieve ondernemingen?

Antwoord 1

De Franse regering biedt aan alle afnemers op Frans grondgebied de keuze voor de vrije markt of voor een systeem van gereguleerde prijzen; voor grootgebruikers en het mkb zijn deze gereguleerde prijzen duidelijk aantrekkelijker. De gereguleerde prijzen gelden tijdelijk tot 1 juli 2010. Het Franse parlement heeft wel een wetsvoorstel in behandeling dat deze einddatum verlengt tot de hervorming van de Franse elektriciteitsmarkt wordt geëffectueerd, over een à anderhalf jaar. Maar deze verlenging geldt alleen voor kleinverbruikers en het mkb, dus voor de energie-intensieve industrie eindigt de regeling wel per 1 juli aanstaande.

De Europese Commissie onderzoekt de regeling op ongeoorloofde staatssteun. Vorig jaar heeft de Commissie geconstateerd dat er sprake is van staatssteun en van het verstoren van de interne markt, waarop de Commissie het onderzoek heeft verdiept en bij de Franse regering extra informatie heeft opgevraagd. De Commissie sluit niet uit dat de voordelen, die uit de gereguleerde prijzen voort zijn gekomen, naar aanleiding van de definitieve uitspraak zullen moeten worden terugbetaald.

Vraag 2

Is het waar dat de Duitse overheid in 2009 financiële compensatie betaald heeft¹ aan de nationale non-ferro metaalindustrie, ter compensatie van de hoge elektriciteitsprijzen?

Antwoord 2

De Duitse regering heeft een maatregel in voorbereiding die compensatie voor de elektriciteitsprijzen zal bieden aan de aluminium-, zink- en koperindustrie. Deze steunmaatregel is nog niet van kracht omdat de Europese Commissie de maatregel nog niet heeft goedgekeurd hangende onderzoek naar de staatssteunaspecten van de maatregel.

Vraag 3

Kunnen alle bedrijven, dus ook bedrijven buiten genoemde EU-lidstaten, gebruik maken van deze Franse, respectievelijk Duitse, regeling? Zo nee, is hier naar uw mening sprake van een mogelijke schending van de EU-concurrentierichtlijn en bent u bereid om aan te dringen op onderzoek door de verantwoordelijk Euro-commissaris naar mogelijke schending van het level-playing-field-beginsel?

Antwoord 3

Nee, de gereguleerde prijzen resp. de steunmaatregel staan alleen open voor afnemers die in Frankrijk resp. Duitsland gevestigd zijn. De Europese Commissie heeft beide gevallen reeds in onderzoek, waarbij de nadruk juist ligt op de mogelijke verstoring van de concurrentie op de interne markt.

Vraag 4

Is het waar dat de Noorse regering 3,3 miljard dollar heeft uitgetrokken voor een programma van lange termijn goedkope energiecontracten voor de energie-intensieve industrie?² Zo ja, staat dit programma ook open voor bedrijven die niet in Noorwegen gevestigd zijn?

Antwoord 4

De Noorse regering heeft een regeling aangekondigd waarin de overheid garant zal staan voor maximaal € 2,5 miljard om de energie-intensieve industrie in staat te stellen langetermijncontracten voor elektriciteit af te sluiten.

De Noorse regeling wordt thans uitgewerkt; ik ga er vooralsnog van uit dat alleen in Noorwegen gevestigde bedrijven er gebruik van zullen kunnen maken. Bij de uitwerking is de «Surveillance Authority» van de EFTA (de toezichthouder op het verdrag van de «Europese Economische Ruimte» tussen de EU en de EFTA-landen) nauw betrokken, waardoor gewaarborgd is dat de regeling in overeenstemming zal zijn met de staatssteunregels die in het kader van de «Europese Economische Ruimte» zijn overeengekomen.

Vraag 5

Ziet u mogelijkheden om de kwetsbaarheid van de Nederlandse energie-intensieve industrie voor protectionistische energiesubsidies in het buitenland te verminderen, door intensivering van programma's gericht op het verhogen van de energie-efficiency? Zo ja, welke?

Antwoord 5

Ten eerste wijs ik u er op dat de Nederlandse regering ten principale sterk inzet voor goed functionerende Europese markten, ook voor energie. In dat licht zal ik alle signalen van concurrentieverstoring onder de aandacht van de Europese Commissie brengen. Het Crashteam Oneerlijke Concurrentie van mijn ministerie is juist opgericht om het Nederlandse bedrijfsleven op eenvoudige wijze melding te kunnen laten maken van marktverstoringen. Ten tweede wijs ik u op de wijze waarop de Nederlandse overheid de energie-intensieve industrie tegemoet is gekomen met een aantal maatrege-

¹ Merkblatt NE-Metalle, 13 augustus 2009

http://www.bafa.de/bafa/de/energie/ne_metalle/merkblaetter/merkblatt_nem.pdf

² Reuters, 21 augustus 2009: «Norway to back industry power deals with \$3.3 bln»
<http://uk.reuters.com/article/idUKLL41270920090821>

len (brief van 17 oktober 2006, TK 2006-2007, 28240 nr 61). Met deze brief zijn de volgende toezeggingen aan de industrie bekend gemaakt:

1. Eerste prioriteit ligt bij het bewerkstelligen van een interne energiemarkt. Op dit punt zijn vorderingen gemaakt, zoals door de marktkoppeling van de Nederlandse elektriciteitsmarkt aan die van de buurlanden.
2. Tweede prioriteit ligt bij het harmoniseren binnen het CO₂-handelsstelsel van de compensatie aan de elektro-intensieve industrie. Mede op aandringen van Nederland is in de EU op dit punt een duidelijk kader geschapen.
3. Daarnaast heeft mijn ministerie een rijksgarantie aangeboden voor het afsluiten van langjarige energiecontracten. De industrie heeft er van afgezien deze optie te gebruiken.
4. Tenslotte is toegezegd dat de Nederlandse regering nationale maatregelen zou onderzoeken, mochten de punten 1 tot 3 niet tot voldoende resultaten leiden. Gezien de voortgang op de punten 1 en 2 is dit thans niet aan de orde.

Ten derde onderschrijf ik dat energiebesparing de kwetsbaarheid van de industrie voor de energieprijzen kan verminderen. In dat kader wijs ik op de meerjarenafspraken die met de industrie zijn gemaakt in het kader van het werkprogramma Schoon en Zuinig; ook de energie-intensieve industrie neemt deel aan deze afspraken. In deze meerjarenafspraken committeert de industrie zich aan het nemen van rendabele energie-efficiëncymaatregelen. Mijn ministerie ondersteunt deze meerjarenafspraken met financiële middelen voor besparingsplannen en voor onderzoeken waarmee de besparingsmogelijkheden per bedrijfstak in beeld gebracht worden. Zo worden onderzoeken uitgevoerd naar (rest)warmte en WKK door de raffinaderijen en door de chemie, energiezuinige ovens voor de glasindustrie, en wordt de metaalketen onder de loep genomen. De energie-intensieve industrie kan daarbij gebruik maken van de fiscale energie-investeringsaftrek (jaarlijks budget € 140 tot 150 mln).

Ook ondersteunt mijn ministerie de industriesectoren bij het opstellen van een routekaart: een strategische visie met plan van aanpak voor positionering van de sector in 2030 en het bereiken van forse verbetering van de energie-efficiëntie. De meeste sectoren werken hier momenteel aan.

Momenteel wordt het werkprogramma Schoon en Zuinig geëvalueerd. Indien zou blijken dat energie-efficiëntieverbetering onvoldoende plaatsvindt, is het aan een nieuw kabinet om hier beleidsconclusies aan te verbinden.

Tot slot staat het innovatie-instrumentarium open voor de industrie. Ik noem de sinds maart 2010 opengestelde regeling Industriële warmtebenutting (budget € 10,5 mln). En ik wijs op de financiële ondersteuning binnen de Innovatieagenda Energie van drie programma's die beogen grote innovatiestappen op het gebied van industriële energie-efficiency een stimulans te geven: procesintensificatie, een nieuw instituut voor technologieontwikkeling en een tenderregeling voor baanbrekende projecten.